

T.E.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih 13.06.2012
Sayı 432

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Fakir ailelere yapılan kömür yardımında sorunların ve çözüm yollarının tespit edilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci İç Tüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince ekte sunulan gerekçe çerçevesinde Meclis Araştırması açılması hususunda gereğini saygılarımızla arz ederiz.

M. Şevki Korkutlu
Kayseri MV 2

Dr. Mehmet ŞEKER
Gaziantep Milletvekili

3 Mustafa
Mehmet S. Kesimoglu
K.eli MV.

Haluk Ahmet Dincel
Balıkesir

Özgül ÖZEL
Manisa

Dr. Salih Fırat
Samsun MV.

7 Kadri Gökmen Öztürk
157 MV
10 Ueli Ağaçlar
Maden MV

Hamik Harutyan
Balıkesir MV.

1 Celal DİNÇER
İstanbul MV.

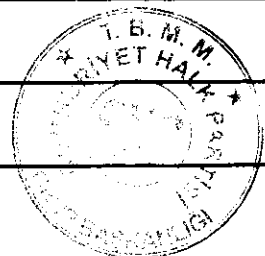
2 Alihan ÖZKES
İstanbul MV

Emre Kaya
Tatvan MV

M. SERDAR SOYDAN
Gaziantep MV

Ali Serindag
Gaziantep MV

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Ali Demircan	Adana	Ali
Ali Düzgün	Adana	Ali
İhsan Kalkan	Samsun	İhsan
BÖKMAN GÜNEYDİN	ANKARA	Bökman
Binnaz Toprak	İstanbul	B. Toprak
Ali Haydar ÖNER	İsparta	Ali
Bülent Tercan	Aydın	Bülent
HAKUK KAR	SAMSUN	Hakuk
Mevlüt Dudy	Hatay	Mevlüt
Ali Özdemir	İST	Ali
Durdu ÖZBOCAK	K. Maraş	Durdu
Selime Öz	Manisa	Selime
Ramiz Topal	Amasya	Ramiz
Selahattin Karakurtaylı	Giresun	Selahattin

GEREKÇE

2003-2011 yılları arasında Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları (SYDV) aracılığıyla talepte bulunan fakir ailelere dağıtılan kömürün miktarı 13 milyon tona yaklaşmıştır. Her yıl ortalama 2 milyon aileye dağıtılan bu kömürler Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu (TKİ) tarafından temin edilmektedir.

2003 ve 2004 yıllarında SYDV'ye teslim edilen kömürün tamamı TKİ üretiminden karşılanırken, 2005 yılından itibaren ilgili Bakanlar Kurulu Kararları gereğince fakir ailelere dağıtılacak kömürün dışarıdan satın alınmasının da yolu açılmıştır. Diğer taraftan, TKİ'nin kendisine veya bağlı ortaklık veya iştiraklerine ait olan kömür sahalarından yapacağı mal ve hizmet alımları Kamu İhale Kanunu kapsamında çıkarılmıştır. Bu düzenlemeler sonucunda fakir ailelere dağıtılmak üzere SYDV'lere teslim edilen toplam kömürün neredeyse yarısı dışarıdan, ihale yapılmaksızın satın alınmıştır. Söz konusu alımlarda özellikle bazı firmaların tercih edilmesi hususu Sayıştay raporlarında eleştirilmesine rağmen, uygulama aynı şekilde devam ettirilmiştir. Bu satın alımlarda göz önünde bulundurulacak kriterlerin neler olduğu bilinmezliğini sürdürmektedir.

Fakir ailelere dağıtılacak kömürün kalitesinin Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından yayımlanan Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği'ne uygun olması satın alımlarda göz önünde bulundurulması gereken ana kriterlerden bir tanesidir. Ancak söz konusu yönetmeliğe de uyulmamaktadır. Bu durumun en somut örneği Kilis İli'nde yaşanmıştır. 2011 yılında Kilis'te SYDV tarafından yardıma muhtaç ailelere yaklaşık 6.500 ton kömür dağıtılmıştır. Analiz yapılmadan dağıtılan bu kömürler vatandaşlardan gelen şikâyetler üzerine Aralık ayında analize gönderilmiştir. Hava kalitesi sınır değerlerinin aşılmadığı iller arasında bulunan Kilis'te, 29.12.2011 tarihli İl Mahalli Çevre Kurulu Kararı'na göre, ısınma amaçlı kullanılacak yerli kömürün kalorisinin en az 4200 KCal/kg olması gerekirken, SYDV tarafından dağıtılan kömürlerde bu değer 2991 KCal/kg çıkmıştır. En fazla yüzde 30 olması gereken kül değerinin bu kömürlerde yüzde 52,41 çıkması, yakılan her 100 kilo kömürün 52 kilosunun ısınmadan küle dönüştüğünü yani 100 kiloluk kömüre ödenen paranın 52 kiloluk kısmının çöpe atıldığını göstermektedir. Yapılan analiz sonucunda kalitesi çok düşük çıkan bu kömürlerin toplatılarak değiştirilmesi kararlaştırılmış ise de, o ana kadar dağıtılan kömürlerin yarısından fazlasının yakılmış olması nedeniyle, tekrardan 4 bin tona yaklaşık kömür isteminde bulunulmuştur. Bu durum sadece Kilis İli için değil Türkiye genelinde geçerlidir.

Kül değeri yüksek, kalitesi çok düşük olan ve standartların çok altında kalan kömürlerin tercih edilmesi, yardıma muhtaç ailelerin kış ayında ısınma problemlerini çözmediği gibi hava kirliliğine de yol açmaktadır. TKİ tarafından satın alınarak SYDV'lere gönderilen kömürlere dağıtımdan önce değil de genellikle şikâyet üzerine analiz yaptırılması ciddi oranda kaynak israfına neden olmaktadır. SYDV'den yakacak yardımı aldığı için minnet duygusuyla herhangi bir itiraz ya da şikâyetle bulunmayan vatandaşlarımızın kullandığı kalitesiz kömür ise buz dağının görünmeyen kısmını oluşturmaktadır.

Yukarıda bahsedilen nedenlerle; TKİ tarafından SYDV'lere gönderilen kalitesiz kömürlerin tercih nedenlerinin saptanması, bu aşamada bazı firmalara iltimas gösterilip gösterilmediğinin belirlenmesi, ilgili kanun ve yönetmeliklere aykırı bir şekilde yapılan satın alımlar nedeniyle meydana gelen kamu zararının ve sorumlularının tespit edilmesi, mevcut sistem nedeniyle oluşan zarara son verilmesi için yeni yöntem ve politikaların oluşturulması amacıyla; Anayasanın 98 inci İç Tüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması uygun olacaktır.

